

Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar

A SZÁLLODÁS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉS-IPAR ÉRDEKEIT ELŐMOZDÍTÓ SZAKLAP.

A „Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pincérek és Kávéssegédek Országos Nyugdíj-Egyesülete” — A „Debreceni szab. kir. városi Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Korcsmárosok Ipartársulata” — A „Nagyvárad Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Korcsmárosok Ipartársulata” — Az „Újvidéki Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata” — A „Kassai Vendéglősök, Kávésok, Korcsmárosok és Pincérek Egyesülete” — Az „Aradi Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata” — A „Szegedi Szállodások, Kávésok, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata” — A „Győri szab. kir. városi Vendéglősök, Italmérők és Kávésok Ipartársulata” — A „Szatmár sz. kir. városi Vendéglősök, Kávésok és Pincérek Egyesülete” — A „Pozsony szab. kir. városi Szállodások, Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata” — A „Borsodmegyei Vendéglősök, Kávésok és Korcsmárosok Egyesülete” — A „Pécs-Baranyai Vendéglősök Ipartársulata” — A „Kiskunfélegyházi Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata” — A „Budapesti Kávésipartársulat” — A „Nógrádmegyei Korcsmárosok és Italmérők Egyesülete” — A „Budapesti Kávésok Szövetsége” — A „Pozsonyi Pincér Öseglőző és Menhely-Egylet” — A „Neszideri és Rajka-i járási Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata” — A „Tata-Tóvárosi Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Korcsmárosok Ipartársulata” — A „Magyar szállodás és vendéglős munkaadók egyesülete” — A „Túrócvarmegyei Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata”

HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyed évre . . . 6 korona   Egész évre . . . 24 korona
Félévré . . . . . 12 korona   Egyes szám ára 2 korona

TELEFON: 117—61.

Megjelen
minden hó 1. és 15. napján.

Laptulajdonos-szerkesztő:
F. KISS LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szondy-utca 45—47.

Hirdetések főlvétele ugyanott.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Olvasóinkhoz

Vendéglősök közgyűlése.

A „Magyar Vendéglős és Kávésipar” az egyetlen magyar lap, mely a magyar szállodás, vendéglős és kávéipar érdekében alakult s önzetlenül száll sikra mindazokkal szemben, akik a háboruban amugy is megnyomorgatott iparunkat még nagyobb szenvedéseknek akarják alávetni.

A legnagyobb függetlenséget egy lapnak azonban az ad, ha előfizetői hatalmas gárdájára támaszkodhatik.

Eddigi működésünk beigazolta, hogy küzdelmünkben semmiféle körülménytől nem riadunk vissza s iparunk jogos érdekeinek védelmében e munkánk mindig teljes sikerrel járt.

Felkérjük tehát olvasóinkat, terjesszék lapunkat, fizessenek arra elő s igyekezzenek előfizetőket szerezni. A lap anyagi izmosodása nemcsak lapérdek, de érdeke az egész magyar vendéglős és kávéiparnak.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre . . . . . 24.— korona,
félévre . . . . . 12.— korona,
negyedévre . . . . . 6.— korona.

Minél több előfizetője lesz lapunknak, annál erősebb hangon követelhetjük a magyar vendéglős- és kávéipar jogainak tiszteletben tartását és jogos kívánságainak teljesítését.

A „Magyar Vendéglős” és Kávés-Ipar”
kiadóhivatala.

A „Magyar Szállodás és Vendéglős Munkaadók Egyesülete” f. évi július hó 24.-én d. u. 4 óraker előbb *Marencich Otó*, majd *Küttner Mihály* elnöklötte alatt rendkívül látogatott közgyűlést tartott a Dunapalota szálloda földszinti nagytermében a *vendéglői alkalmazottak bérvizonyainak javítása* céljából. A közgyűlés, mely kezdetül fogya lelkes és emelkedett hangulatban folyt le, az e célból előterjesztett határozati javaslatot egyhangy helyesléssel és lelkesedéssel tette magáévá, bizonyosságul annak, hogy ugy az Ipartársulat, mint a Szövetség vezetősége a háboru által előidézett nehéz megélhetési viszonyok közepette minden tőlük telhetőt megtesznek a vendéglősipari alkalmazottak anyagi helyzetének javítása céljából, és cvégből nemcsak átmeneti, hanem állandójellegű, tekintélyes összegekre rugó anyagi áldozatoktól sem riadnak vissza. A munkaadókat ezen altruista törekvésükben az a megfontolás vezette, hogy az ipari alkalmazottak helyzetük javítására irányított méltányos törekvéseikben elsősorban kenyerádó gazdáik segítségére vannak utalva, erre joggal tarthatnak igényt, viszont másrészt közlölök azokat, kiknek megtartása a szakképzett, állandó alkalmazásban levő és igen értékes munkások nevelése és szaporítása szempontjából kívánatos: megfelelő előnyökben, jutalomban kell részesíteni. Erre az *étfordók korpótlékának megállapítása* lát-szott egyelőre a legalkalmasabb eszköznek. A közgyűlés azonban ezenkívül az *összes alkalmazottak munkája bérvizonyainak reformjával* is behatón foglalkozott, és kétségtelen, hogy a Szövetség és az Ipartársulat a közel jövőben e tekintetben is az ipari munkásságra hasznos és jelentős munkásságot fognak kifejtjeni. A munkaadók e tevékenységükben nemcsak a munkaadók áldozatkészségére tartanak számot, mely a korpótlék tekintetében hozott határozatnak fog általános érvényesülést biztosítani, hanem számítanak a becsületesen és komolyan gondolkodó munkásság méltányló elismerésére is, melyet a Munkaadók Egyesülete kezdeményezéséből ök sem fognak megtagadhatni.

A közgyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk a következő: A „Magyar Szállodás és Vendéglős Munkaadók Egyesülete” f. évi július hó 24.-én d. u. 4 óraker a

Dunapalota szálloda földszinti nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott *Marencich Ottó* elnök vezetése mellett, melyen az Egyesület és az Ipartársulat tagjai közül *Kommer Ferenc, Gundel Károly, Glück E. J., Kiltner Mihály, Döcker Ferenc, Kadvessy Nándor, Schlögl József, Szabó Imre, Bálint Dezső, Weisz Antal, Keresztes Ede, Kádár Miklós, Pantol Márton, Kiszél József, Mitrovitz Adolf, Neijer Jakab, Holub Rezső, Waltz György, Kiss József, Förster Konrád, Kutassy Lajos, Ségő József, Szikszay Ferenc, Hercz R. Rezső, Wrabecz Gusztáv, Malosik Ferenc, Förster János, Baltauf Máttyás, Egged György*, stb. egyesületi és ipartársulati tagok tetszéssel fogadták beszéddel nyitotta meg. üdvözlővén a megjelenteket jegyzőkönyv hitelesítésére *Holub Rezső* és *Mitrovitz Adolf* kérte fel.

„A mai közgyűlést azért hívtuk össze — ugymond beszéde folyamán — hogy a munkabérek kérdését rendezzük! A közelmúltban előfordult sajnálatos események kell, hogy mindnyájunkat gondolkozóba ejtsenek! Mi azt akarjuk, s ettől a gondolattól áll vagyunk hatva, hogy iparunk békéjét a jövőben zavartalanul megóvjuk, hogy erőszakosan rendezett strájkok e munka folytonosságát meg ne akasszák, hogy úgy magunkat, mint dolgozni akaró munkatársainkat azoktól az óriási károktól, melyekkel a munkabeszűntetés jár, megőrizzük. Tisztelt Uraim! Ha mi ezt a békét akarjuk, *megelégedett munkásokkal* kell bírunk. *(Helyeslés.)* Előgedetlenség természetén talaj marad mindenféle igaztás számára; ezt tőlünk telhetőség kerülünk kell! Ezért *legelőn vonalban álló kötelességünknek ismerjük fel a munkabérek rendezését!* Amikor azonban ezt a kérdést revízió alá vesszük, számonlunk kell saját gazdasági erőnkkel. Mindnyájan tudjuk, hogy a mai gazdasági viszonyaink kedvezőtlenek, sivárak. Az áruzsora, másfelől a hatósági rendeletek özöne közé beáruelve jóformán napról-napra tengődünk. És még azt sem tudjuk, hogy holnap nem lesz-e még rosszabb? Hogy ez a holnap mit hoz, egyikünk sem tudja megmondani. Ebben a nehéz helyzetben kétszeresen meg kell fontolnunk minden lépésünket. Egyesületünk végrehajtóbizottsága a megteendő lépéssel huzamos ideje, számos ülésen foglalkozott és alapos vita, beható eszmecsere után kialakult az a véleménye, amelylyel indítvány alakjában az Önök elé járul. Ez indítvány így szól:

1. A munkaadók az éthordóknak az ipartársulat által megállapított fizetést u. m. heti 25 koronát változatlanul fenttartják

2. Azon éthordónak, aki az üzletben 1 évet megszakítás nélkül mint éthordó tölt, rendes heti fizetésén felül *corpótlék címén* havi 20 koronát, 2 év esetén havi 30 koronát, 3 év esetén havi 40 koronát, 5 vagy több év esetén havi 50 koronát fizetnek.

Tisztelt Uraim! Ebből az indítványból az a gondolat hajt ki, hogy az az alkalmazott, ki ragaszkodik a munkaadójához, aki érdemével, szorgalmával fogva huzamosabb időt tölt el szolgálatában, nagyobb fizetésben részesüljön. Mert mikor marad valaki egyazon szolgálatban éveken keresztül? Ha a munkaadó is munkás is egymással meg vannak elégedve. Tehát bárcsak az időről beszélünk, de voltaképpen az érdemet, tehetséget, szorgalmat, odaadást, az üzlet érdekeinek fokozottabb képviselést méltatjuk, amikor az ily munkásnak pót-bért adunk. A bűség jutalma is ennek az indítványnak lelke. Egy hü gárdát fogunk magunknak nevelni. Ma a munkás könnyedén megválti helyétől, egy más helyen ugyanabban a pozícióban folytatja. De ha látni fogja, hogy régi munkaadójánál előmenetelre van kilitása és, hogy az előmenetelben csak akkor lesz része, ha helyén kitart. Igyekeznünk fog egy jobb pozícióba kerülni, igyekezni fog olyan munkát végezni, mely a munkaadó megelégedettségét fokozottan kiérdemeli. *(Ugy van! Altalános helyeslés!)* Mondottuk, hogy az érdemet akar-

juk jutalmazni, és a magasabb bért mégis csak corpótlék alakjában honosítjuk meg. Ennek az az oka tisztelt uraim, hogy az *ilyesfajta szabályozásnak egyszerűnek, állászónak, könnyen ellenőrizhetőnek kell lennie.* Ha azt mondanánk ki, hogy bizonyos munkákért külön bért fizetünk, ez oda vezetne, hogy mindenki annyit fizetne amennyit akar, — megkezdődne a kilitálás! *Mindnyájk érdeke, hogy egyöntetien járjunk el! Határozunk akár így akár úgy, de amit határozunk, a végrehajtásban legyenek egyek!* Ez a szolidaritás lesz a mi erőnk és biztonságunk! A mai nap a tanácskozás napja! Az eszme, melyet felvetünk új ebben az iparban, beható, sokoldalú megvilágítást igényel! Hisszük, hogy a mai felszólalások ezt a kérdést tisztáznák fogják.

De, hogy teljes képet nyújtsak! Arra az esetre, ha ezen ideát Önök jönnek találják, folytatam indítványomat.

3. Ezen új rend 1918. év július 1-én lép életbe, az ezen napig eltöltött évek is fenti szabály szerint számíttatnak.

A számítás alapja az egy azon üzletben eltöltött évek, tekintet nélkül az üzlettulajdonos személyében beállott változásra, vagy az egy azon üzlettulajdonos szolgálatában eltöltött évek tekintet nélkül az üzlet tárgyában beállott változásra. A háború alatt katonai szolgálatban eltöltött évek úgy számítanak, mintha az üzletben töltöttek volna el. *(Helyeslés.)*

4. Saisonüzemekben az éthordó fizetése heti 35 K-ban nyer megállapítást. Minthogy a saison üzletben eltérőek a viszonyok, a heti fizetés felemelését tartjuk indokoltnak.

5. Pincérok bére szabad egyezkedés tárgya, de nem lehet kevesebb, mint a hasonló üzletben alkalmazott férfi bérenek a fele. Erre is szükség van! A női munkaerő, ha nem is aequivalense a férfi munkaerőnek, de meg kell becsülnünk! Ezt a kérdést is úgy kell szabályoznunk, hogy pincéroink meg legyenek elégedve. *(Helyeslés.)* Tisztelt Uraim! A munkabérek területén egész sor kérdés vár még megoldásra. A feladat nagy és terjedelmes. De a mai nap munkáját a fenti indítványra kell szorítanunk, hogy ezt a legeslegfontosabb kérdést beható megvitatásban részesítsük, hogy hozzunk olyan határozatot, mely mindannyiunk akaratát fejezi ki, melynek egyöntetű szolidaris végrehajtása a vendéglősipári munka békéjének legerősebb oszlopa lesz! Méltóztassanak az indítványhoz hozzászólni! *(Lelkes eljenzés.)* Tisztelt Uraim! Minthogy néhány perc múlva ipartársulatunk képviselőivel egy fontos értekezleten kell a kereskedelemügyi minisztériumban résztvevőnk öszinte sajnálattal távoznom kell. Ezért felkérem *Kiltner Mihály* urat szíveskedjék helyetem az ülést tovább vezetni.

Kiltner Mihály elfogalván az elnöki széklet felkéri a jelenlevőket tegyék meg észrevételeiket az előterjesztett indítványra.

Mitrovitz Adolf őszinte örömmel és megelégedéssel üdvözi az előterjesztett indítványt, amelyet mindenkép nagyon méltányosnak tart és alkalmasnak arra, hogy annak alapján az iparban tartós béke fejlődjön. Szerinte az általános drágaság valamint szociális szempontok is indokolták teszik, hogy a vendéglősök az ipar békéje és a munkások anyagi boldogulása érdekében áldozatokat hozzanak, amint azt az indítványt szép és alapos indoklása is kiemeli. Biztosnak tartja, hogy a munkások részéről ezen javaslat ellen is kifogások fognak felmerülni, de meg van arról győződve, hogy viszont a becsületesen dolgozni akaró munkások annál melegebb érzéssel fogják fogadni a gazdák elhatározását.

Kiltner Mihály hasonló értelemben szólalt fel és corpótlék megadását azért is szükségesnek és jogosnak tartja, mert a munkaadók legnagyobb része testületi megállapodások nélkül is külön jutalmakban szokta részesíteni azokat az alkalmazottakat, akik erre kitarásuk és szorgalmuk révén érdemeket szereztek maguknak.

Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni.

Neiger Jakab szerint a kérdést szerencsésebben meg sem lehetett volna oldani, mert az indítvány szerint annak hasznát és előnyeit tényleg csak azok fogják élvezni, akik alkalmaztatási helyükhöz ragaszkodnak, munkájukat komolyan fogják fel és nem vándorolnak egyik üzletből a másikba.

Wrabecz Gusztáv, azt hiszi, hogy a munkásokra felelősebben hatna, ha a korpótleket nem a gazdák, hanem az Egyesület vagy az Ipartársulat fizetne ki, mint pániumot.

Förster Konrád is hasonló értelemben szólalt fel és szükségesnek tartaná, hogy az Egyesület az éltörködökön kívül a szállodákban és vendéglőkben alkalmazott egyéb munkások munka- és bérvizonyainak rendezésével is foglalkozzék.

Mitrovátz Adolf ellenzi a Wrabecz által előterjesztett indítványt és különben is a Förster-féle indítvánnyal kapcsolatban azon meggyőződését nyilvánítja, hogy az összes bajokon úgy lehetne legjobban segíteni, ha a munkaadók a serdülő iparosifjúság nevelésére és szakcsorú kiképzésére fektetnék a főszűlyt, úgy hogy a tanoncok már inaskodásuk éveiben a vendéglősipar összes foglalkozási ágait, tehát nemcsak a kiszolgálást magát, hanem a pincekezelést, a szakácságot stb-ik külön-külön alaposan megtanulják, így ipari ismereteiket tökéletessé tennék és valóságos képzett vendéglősökké válnának.

Glück E. J. Mindenben hozzájárul az előtte szóló nyilatkozataihoz, megállapítja, hogy a vendéglősiparban a tanoncok szakcsorú kiképzése a vezető emberek körében mindig tradíció volt és a nem szakképzett munkások szaporodása csak az alkalmazottak szervezeti tevékenységével egy időben kezdődött meg. Ezt a tényt le kell szegezni, mert az ifjúság szellemi és erkölcsi nevelése és szakcsorú kiképzése érdekében a munkaadók kötelességeiket mindenkor teljesítették és e célból mindenkor szívesen hoztak nagy anyagi áldozatokat is.

E felszólalások után a közgyűlés az előterjesztett határozati javaslatot egyhangú helyesléssel elfogadta és Mitrovátz Adolf és Wrabecz Gusztáv szállóállásai után — Kiltner Mihály indítványára — határozatilag kimondotta, hogy az Egyesület a szállodás és vendéglősiparban foglalkoztatott összes ipari alkalmazottak munka és bérvizonyainak rendezésével is foglalkozni fog és megbízta az Elnökséget, hogy e célból a kellő indítványokat mielőbb terjessze az Egyesület plénuma elé. Több tárgy nem lévén a napirenden Kiltner Mihály meleg szavakban mondott köszönetet a közgyűlés tagjainak megjelenésükért és a napirend tárgyalásában tanusított élénk részvételükért, végül köszönetet mondott a Dunapalota szálloda igazgatóságának a közgyűlési terem díjtalan átengedéséért, mire a közgyűlés az elnök lelkes eljenzésvélet véget ért.

Az osztrák szállodásipar válsága.

A bécsi vendéglősipar válságáról szóló, lapunk előző számában közölt rövidke hírlünkert egy újabb, sokkal jelentősebb hírral: az osztrák szállodásipar katasztrófális válságát hirdető értesüléssel egészíthetjük ki. Amíg nálunk Magyarországon, és pedig úgy az ország székesfővárosában, mint a vasutvonalak mentén, most igazán elmondhatjuk: a hadak útján felvő nagyobb vidéki emporiumokban a szállodásipar soha nem remélt fellendülésnek indult, szállodai üzemeink a lakásellátás és élelmezés terén a szokatlanul megnövekedett polgári és katonai szükségleteket — természetesen a kivételes viszonyok által korlátozott keretekben, de mégis csak képek voltak kielégíteni, ha itt-ott sok kívánivaló is maradt fenn: addig a szállodásipar a szomszédos Ausztriában évek óta állandó válsággal küzd, amelynek or-

voslására az ausztriai szállodásipari érdekképviseletek majdnem teljesen képtelenek bizonyultak. Tegyük mindjárt hozzá: önhibájukon kívül.

Az irigylesreméltó szervezetségű osztrák szállodásipar legfőbb érdekképviseletei, a „Reichsverband Österreichischer Hoteliers” és a „Gremium der Hoteliers und Pensioninhaber in Wien” — egyesületeket az ipari fenyegető csódert nem érheti a vádnak még árnyéka sem. A szállodásipar odaát sokkal nagyobb arányokban integráns része a nemzeti vagyonnak mint nálunk: idegenforgalmi jelentősége okosabb és igazságosabb megbecsültetésben és méltánylásban részesül, mint Magyarországon: ipari, kereskedelmi, szóval: gazdasági vonatkozásai is szorosabbak mint itt, ahol — még a béke áldott éveiben sem lehetett igen szó a küllöldiek idegenforgalmáról beszélni, és a vezetők, egytől-egyig első-rangu szakemberek (Sukfűll, Hesz, Löcher, stb.) akik ezt tudják, mert maguk csináltak meg állami, városi és társadalmi támogatással, minden tőlük telhetőt megtettek a baj megelőzése, elhárítása céljából. Es nem rajtuk mult — ismételjük — hogy fáradozásuk eredménytelen, meddő maradt.

Nem rajtuk mult az sem, hogy az utóbbi hónapokban a válság annyira kielestedt, hogy *gyors és radikális segítség híjjiin a szállodák és pensiók üzembentartása ma-holnap teljességgel lehetlenne jog valni* és így nemcsak az ipar, hanem Bécs, és köztve egész Ausztria forgalmát és a lakosság egy tekintélyes részének élelmezését valóságos katasztrófa fogja fenyegetni. Seidler miniszterelnöknek az osztrák képviselőházban július hó 16 án elhangzott ígéréteiben és Paul közlelmezési miniszter rózsaszín kilátásaiban sem igen bízhatnak már ausztriai kollégáink, nemcsak, mert négy év óta ígéréteknél egyebet sem kaptak, hanem azért is, mert ezek az ígérek is csak feltételesek, feltételezettek atok: mit, mikor és mennyit kap Ausztria Magyarországtól?

Annak, hogy a viszonyok idáig fajultak nem más az oka, mint az, hogy Ausztriában — épp úgy mint nálunk vagy bárhol a földkerekségen — a szállodásipar gyakorlása, a szállodák üzembentartása csak úgy lehetséges, ha az élelmiszerek és más egyéb szükségletik cikkek beszerzése nem ütökzik akadályokba. Ma ezek az akadályok Ausztriában annyira megszaporodtak, annyira állandókká váltak, hogy megszüntetésükről jóformán beszélni sem lehet. Megállapították odaát is a maximális árakat, amelyeken tudvalevően semmit sem lehet kapni: megállapították a termelői árakat, amelyekkel viszont a szállodásoknak mitem használtak, mert a termelőktől közvetlen vásárlástól — ellentétben a különböző fogyasztási szövetkezetekkel és egyes iparvállalatokkal, amelyeket ezen kivételes engedménnyel tölhető viszonyok közé segítettek, a szállodásokat egyenesen eltiltották, és nekik nemcsak vásárlási, de szállítási engedélyt sem adtak. Mivel pedig a szállodák szükségleteinek kielégítésére — akárcsak nálunk — a különböző központok is teljesen képteleneknek bizonyultak ezzel és az egymást lépten-nyomon követő cétalan és elhibázott hatóságí intézkedésekkel és az ipar szabad gyakorlását megszorító rendelkezésekkel nemcsak a császárváros, hanem az összes osztrák tartományok szállodásait az árdrágitók és árucempészek karjai közé kergették.

A „Reichsverband Österreichischer Hoteliers” legutóbb Bécsben tartott közgyűlésén az előadók által előterjesztett hivatalos adatokból kitűnt, hogy a bécsi szállodások és pensiótülajdonosok heti 6800 kgr. levelesztés-ta és rántásliást helyett 1600—1800 kgrmot, — az egész évi 182 waggon burgonyaszükséglet fedezésére összesen 43 waggon burgonyát, a bejelentett minimális marhahusmennyiségből összesen csak 40 %-ot, borjú és sertéshust pedig egyáltalán nem kaptak. Még szomorubbak a viszonyok a tojásellátás, a főzelek, gyű-

mölcs stb. szükségleti cikkek beszerzése tekintetében, amelyek piacairól a szállodásokat teljesen kiszorították. Zsirt, szalonnát, vaját egyáltalán már rég nem kapnak, vajat és margarint is csak a legminimálisabb mennyiségben. Hűvelyes veteményekből 200 000 kgr. savanyukáposzta helyett 32 000 kgr-ot kaptak per 3—450 kor., a hagyma kgr-ját 6—750 kor.-ért voltak kénytelenek vásárolni. Befőzési cukort egyáltalán nem kaptak, a borok irányairat megállapító rendelet pedig akkor jelent meg, amikor a borkereskedők az összes készleteket összevásárolták.

E tarthatlan állapotok orvoslására egyedüli módus vivendi a viszársi és szállítási engedélyek megadása volna, mely esetben a szállodások szükségleti cikkeiket közvetlenül a termelőktől szerezhették be. Igaz ugyan, hogy a megállapított maximális áraknál ez esetben is óval magasabb árakat kellene fizetniük, de legalább nem kellene azzal a szorongató tudattal dolgozniuk, hogy az árdragítás Damokles-kardja minden pillanatban lesújtathatja fejükre. Azonban mindaddig az irányú ki- és szerletek is teljesen eredménytelenek maradtak és a tarthatatlan állapotokkal szemben a javulás édes-keves reményességét képes magadni az osztrák közéleti miniszternek azon problematikus értékű kijelentése, hogy ezentul a szállodásiparra vonatkozó intézkedéseiben mindig meg fogja hallgatni a szakértő szállodások véleményét is, melyre nagy súlyt kíván helyezni. A magunk bajai középette igazi kartársi megsértéssel és megérzéssel nézzük osztrák kartártársaink emberfeletti küzdelmeit.

A kávésipar háborus helyzete.

— Harmadik cikk. —

A kávésipar háborus helyzetének megállapításában nem szabad mérlegeletlenül hagyni azokat a részben indokolatlan, részben teljesen célteljesített hatósági intézkedéseket sem, amelyek — amíg gyufától az ipar gyakorlatát szorították korlátozó keretek közé, másképp az iparüzéshez nélkülözhetetlen cikkeket vonták el a kávéházlátozó fogasztó közönség elől.

A kávéházi zárórat, a kávéházi világítást, a kávéházi tejfogyasztást stb. korlátozó rendelkezésekre célunk, amelyek tarthatatlanságát, célteljesítetttségét a „Budapesti kávéipartársulat” kötetekre rugó védekező aktái bizonyítják. Ezeknek érvelése azonban illetékes helyeken sohasem talált, sohasem találhatott kellő megismerésre, mert ama, a pillanatnyi sürgős szükség által kikényszerített rendelkezések célja sohasem a kétségkívül meglévő bajok orvoslása volt, hanem a felzúdulással fenyegető közvélemény ideig-óráig tartó lecsillapítása, amelyre a mindenkinek egyformán kezdegyébe eső vendégülösökön kívül: a kávéások látszóttak a legalkalmasabb médiumnak.

Mi nem tudunk szabadulni attól a tudattól, hennünk keserves meggyőződésé érelődött az a napról napra ismétlődő tapasztalat, hogy a kávésipar, a kávéások megrendszabályozása egyedül és kizárólag azért volt a hatóságok kiváló gondoskodásának tárgya, hogy kirakat-szociálpolitikájuknak minél több látható jelet adhassák, hogy ezzel a munkájukkal a közfigyelmet más meglévő, sokkal nagyobb bajokról eltérítsék és elhíthessék a közvéleménnyel, hogy: mégis csak csinálnak valait.

Bebizonyult, hogy a kávéházakból kiszorított, mulatni, szórakozni vágyakozó közönség máshol keresett magának és talált is helyet: világossá vált, hogy a fűtő- és világítóanyagokkal csak jelentéktelen, említésre sem méltó megtakarítást értek el; kiderült, hogy a kávéásoktól ok nélkül elvont tejet nem az aggok, betegek, csecsemők és beteg katonák, hanem egy ható-

ságilag favorizált vállalat tüzei és vidám árdragított üző tejkereskedők kapták meg. A kurzus mégis változatlanul ugyanaz. A kávéházak megrendszabályozása változatlan rendszerrel és folyton megújuló erővel folytatódik. A tej stb. után eltitlyak most már a tojás kiszolgáltatását is. És bebizonyosodni, világossá válni, kiderülni fog újból, hogy a tojás is meg fogja találni a maga útját, mint a kávéházból kiültott vendég; hogy a fogasztóközönségünkől elvont tojás az árucsempészők és árdragítók profítehes zsebeit fogja illetéktelen haszonnal duzzasztani, mint a tej, a szén stb. fogyasztási cikkek, és hogy ennek a legújabb hatósági intézkedésnek is nem más az igazi előidézője, mint egy újabb központi nyit csöbbevallása, melynek bekövetkeztét egyszerű Fischerek, Friedmannok és egyéb tojáskereskedők már hónapokkal ezelőtt előre megjósolták.

Hivatalos helyeken, ahol a gyakorlati élet embereinek véleményére sohasem adtak sokat, a kávéslögika azon következtetése, hogy *ilyformán a kávéházaktól forgalmi cikkeiket lassanként egészen elvonják és a kávéások jövedelmi forrásai egymás után szűnnek meg, valószínűleg szintén nem sok port fog felverni. Mi azonban elszoruló szívvel látjuk, hogy amíg a kormány támogatásával egymás után alakulnak meg nagy jövővel és nagy haszonnal is kecsegtető vállalkozások: addig sem a kormányznak, sem a hatóságoknak nem jut eszükbe, hogy a már meglévő iparágak védelméről, ezek jövője biztosításáról is kellene valahogy gondoskodni. Hiszen elvégre mi is az adózó polgárság, a nemzetfenntartó elem sorába tartozunk és a sorban talán nem is vagyunk a legutolsók.*

Ehelyett valósággal folytonos üldöztetésben, folytonos megrendszabályozásban van részünk, minden újabb rendszabálynak mintha az volna legfőbb és egyedüli célja, hogy iparunk létfeltételeit megnehezítse, holott az állam és város terheinek legulsyobb része a mi vállainkra nehezedik.

A kávésiparral ellenében irányuló és a nagyközönség rokonszenvére utazó tendenciákkal szemben végre nyíltan és leplezetlenül szegyezzük le az igazságot, hogy nem mi kávéások vagyunk filléres emelésünkkel az árdragítók, hanem a horribilis haszonnal dolgozó központok, a kávéházi árakat minden hozzáértés nélkül megállapító bizottságok, amelyek működése eddig csak folytonos zavarokat okozott, és több kárt mint hasznot hajtott.

Szterényi József kereskedelemügyi miniszterrel kell tétéleznünk, hogy mint a gyakorlati élet embere, aki a kávésipar gazdasági jelentőségén kívül ennek az iparnak ipari rendezését, idegenforgalmi stb. vonatkozásait közelről ismeri, végre is be fogja látni, hogy egy virágzó, az állami jövedékek szempontjából is számot tevő iparágat még a háború által előidéztet kivételes viszonyok követelményeire való hivatkozással sem szabad *gyogvendszabályozni*, megélhetését alapfeltételeiben lehetőtlenné tenni, nem különösen akkor, ha a rendszabályok életbeléptetésének igazi, ha nem is bevallott oka nem más, mint egy csomó államhatóságilag létesített intézménynek tehetetlensége, és ezeknek — első sorban a központoknak — árdragítása, kritikát meg nem álló tevékenykedése.

Fel kell hívunk, alkalmas formában és a kellő és megérdemelt nyomatékosággal a miniszter figyelmét arra, hogy mint a vendégülösipart, a kávésipart korlátozó és tönkrelévő rendeleteket is az iparban teljesen járattan laténernek és közigazgatási tisztviselők készítettek, valósággal gyártották, akik ezzel a munkájukkal a közönség érdekeit semmivel sem szolgálják, de egy fejlődésképes virágzó iparágat a tönk szélére hajtának. Az ellen, hogy ez a gyakorlat a jövőben is akadálytalanul pusztíthasson sorainkban az eddigi jámbor védekezés helyett a kávésipari érdeklépviseleteknek a legerélyesebben tiltakozniok kell, nehogy iparunk egy-két közigazgatási tiszt-

Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni.

viselő hozzáértése, a közönség informálatlanságból eredő animozitása folytán egészen elvesztie lábai alól a talajt. Nem! Ennek nem szabad bekövetkenie! Először is — mert bármily magas áron is cseréljenek gazdaságát egyes kávéházak — az átlagkávéház nem oly fényes üzlet, mint sokan hiszik, másodsor — még ha úgy is volna: nem államraison a tisztviselők rendeltszerkesztői tehetőségének kipróbálására egy vagy két iparágat kipécézni és állandóan azokon lovagolni.

Mert, amily jogos és igazságos minden állami rendszabályozás mindaddig, amíg egyesek jogosulatlan nyereségvágya ellenében a közösség védelmére irányul, épp oly méltánytalanná és igazságtalanná válik abban a pillanatban, ha nem már nem ezt az egyedüli helyes célt szolgálja, hanem egy egész iparág legvitalisabb létezőkének sérelmére bármely formában egyesek vagy közintézmények hibáinak vagy kudarcvállásának palástolására szolgál, és ideig-óráig tartó könnyítés vagy enyhítés kedvéért azoknak existenciáját egyszerűs-mindenkorra alássa.

Munkáskamarák felállítása.

A munkáskamarák létesítésének szükségességét a vendéglósiiparban évekkal ezelőtt *Könári* Jenő hangoztatta lapunkban. E fontos munkáskérdést több más jelentős reformakcióval együtt a vendéglósiipartársulat napirendjéről a világháború törölte le, és hogy újra aktuálisá vált, egyedül *Szterényi* József kereskedelemügyi miniszternek köszönhető, akinek kezdeményezésére a kereskedelmi és iparkamarai titkárok legutóbb Budapesten tartott értekezlete sok más fontos megvitátásán kívül a munkáskamarák ügyével is foglalkozott.

E kérdésről *Pereszlényi* Pál, a budapesti kamara előadója dolgozott ki részletes javaslatot és ezt a javaslatot vitatták meg a vidéki kamarák titkárai.

Befejezett tény, hogy minden kereskedelmi és iparkamarázék helyén munkáskamarát állítanak fel, de a munkáskamara önálló, autonóm testület lesz. Eredetileg az volt a terv, hogy a munkáskamara egy osztálya lenne a kereskedelmi és iparkamaráknak, amelyeket három tagozódásra osztanának fel. Ugy tervezték, hogy a kamaráknak lenne egy kereskedelmi osztálya, egy ipari osztálya és egy munkásügyekkel foglalkozó osztálya. Ez a terv nem valósul meg, hanem önálló munkáskamarák létesülnek.

A munkáskamara legfontosabb hivatása lesz a munkásság érdekeinek előmozdítása. Ez a kamara, miként a kereskedelmi és iparkamara ma a kereskedelem és ipar érdekképviselete, a munkásság érdekeinek képviselője lesz. Természetesen a munkáskamarák vezetésében a munkásság képviselőinek jut a vezető szerep. A munkáskamarák szoros kapcsolatban lesznek a kereskedelmi és iparkamarákkal, valamint a többi munkaadó érdekképviselettel és a munkáskamarák felállításával *Szterényi* Józsefet az a szempont vezeti, hogy olyan kérdéseket, amelyek ma élesebb ellentéteket támasztanak, a jövőben a kölcsönös megértés alapján intézzenek el. A kamarák felállítása alkalmasint előmozdítja majd a munkás és munkaadó között azt a kölcsönös méltánylást, amire az ország iparának és kereskedelmének jövő fejlődése érdekében feltétlenül szükség van

A munkáskamarák működési köre kiterjedne a munkásság mozgalmainak részleteire. A kamarák feladata lesz pontos statisztikai adatokat készíteni a munkásmozgalmakról, a munkabérek nagyságáról, a munkásegészségügyi viszonyokról a sztrájkmozgalmakról, szóval minden olyan kérdéssel, amely a magyarországi munkáskérdéssel bármilyen vonatkozásban van. Ezek a statisztikai felveletek képezik majd alapját a megalkotandó törvényhozási és kormányhatósági intézkedéseknek. Ezek a statisztikai adatok teszik majd lehetővé, hogy a törvényhozás szociálpolitikai téren értékes munkásságot fejtsen ki és elősegítse a munkásság gazdasági, egészségügyi, szociális helyzetének javítását és kulturájának fejlődését.

A munkáskamarák felállítása ügyében legközelebb már megtörténnek a szükséges intézkedések.

Társulatok, egyesületek.

A „Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pincérek és kávésegedékek orsz. nyugdíjgyesülete” közleményei.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a „Szállodások, Vendéglősök, Kávéosok, Pincérek és Kávésegedékek Országos Nyugdíjgyesülete” igazgatóságának folyó évi július hó 26-án az egyesület központi irodájában megtartott

rendes havi ülésén.

Jelen voltak: Bokros Károly elnök, F. Kiss Lajos, Waltz György, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok és Dr. Nagy Sándor jogtanácsos.

Elmaradását kimentette: Várady Gyula és Kövály Jenő.

Elnök az ülést megnyitja a jegyzőkönyv vezetésére Dr. Nagy Sándor jogtanácsost, hitelesítésére pedig F. Kiss Lajos urat kéri fel.

Jogtanácsos folyószámla a múlt havi ülés jegyzőkönyvét melyet az

Igazgatóság észrevétel nélkül hitelesít.

Jogtanácsos bemutatja a választmányok elszámolásait.

A budapesti választmány július havi elszámolása szerint a bevétel 2336 korona 41 fillér, a kiadás folyósított nyugdíjakkal együtt 1748 korona 26 fillér volt. Csekkzámlára beküldött 588 korona 15 fillér.

A kassai választmány július havi elszámolása szerint a bevétel 261 korona 28 fillér, a kiadás 245 korona volt. Csekkzámlára beküldött 16 korona 28 fillér.

A szombathelyi választmány július havi elszámolása szerint a bevétel 668 korona 48 fillér, a kiadás 112 korona 99 fillér volt. Csekkzámlára beküldött 555 korona 49 fillér.

Igazgatóság a választmányok elszámolásait jóváhagyólag tudomásul veszi.

Jogtanácsos jelenti, hogy a Postatakaréktól a Magyar Banknál levő folyószámlára 2800 korona utaltatott át.

Igazgatóság a 2800 koronát a Postatakaréktól a Magyar Banknál levő folyószámlára utalja át.

SZÁRAZ GOMBÁT

szállít kilonként K 26. —

5t kilo vételnél franco

Magyar Loventei Kiviteli Vállalat

Budapest, VII., Huszár-utca 10. szám.

PAPIRSZALVÉTA kávéházi és éttermi

a legolcsóbban beszerezhető
BERKOVITS KÁROLYNÉ

Hektograph sokszorosító éttermi, kávéházi czukrázpapír és papírszalvéta raktára. — BUDAPEST, VII., Sip u. 4.
Telefon 106—07. szám.

Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni.

Jogtanácsos jelenti, hogy a mai ülésből 10 drb. tagsági igazolvány állítható ki.

Tudomásul szolgál.

Jogtanácsos jelenti, hogy Grosz György pénzbeszedő a folyton növekvő nagy drágaságra való tekintettel fizetésének felemelését kéri.

Elnök indítványára igazgatóság méltányolva a környében felhozott indokokat Grosz György egyesületi pénzbeszedő havi fizetését 1918. július hó 1-től kezdődőleg 120 koronára emeli fel.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Hitelesítük:

Dr. Nagy Sándor s. k.
jogtanácsos.

Bokros Károly s. k.
elnök.

K i m u t a t á s

az 1918 évi augusztus havi nyugdíjakról

1. özv. Bagossy Vincéné	1918. VIII. h. ny.	K 12.50
2. özv. Balassa Mihályné és kk. gy.	" " "	K 69.33
3. Benky Vilmos gyermeke	1918 VIII. h. ny.	K 5.31
4. özv. Bohos Lajosné	" " "	K 71.88
5. Brukács Ferenc	" " "	K 28.33
6. özv. Ecker Károlyné	" " "	K 56.—
7. Göndör Gyula	" " "	K 120.—
8. özv. Havlicsek Józsefné	" " "	K 13.13
9. özv. Horváth Lajosné	gy.	K 15.—
10. özv. Kóth Károlyné	" " "	K 79.16
11. özv. Klimán Imréné	" " "	K 66.66
12. Kozák József	" " "	K 25.—
13. özv. Prindl Nándorné	" " "	K 10.62
14. özv. Rosner Ignácné	" " "	K 22.50
15. özv. Schnell Józsefné	" " "	K 15.—
16. özv. Schmidt Alajosné	" " "	K 26.25
17. özv. Szentgyörgyi Ferenéné	" " "	K 37.50
18. özv. Sztaňoj Miklósné	" " "	K 26.25
19. Varasdy Sándor	" " "	K 35.40
20. Weindorfer János	" " "	K 146.88
21. Wittreich Nándor	" " "	K 33.34
22. Zwetkó Lajos	" " "	K 75.—

Törvények, rendeletek.

A tojásforgalom korlátozása.

Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 71509/1918. számú körrendelete a tojás forgalmának korlátozása tárgyában.

A 4207/1915. M. E. számú rendelet 9. §-a alapján tojásnak vendéglői, kávéházi és cukrászdai felhasználása tárgyában a következő korlátozásokat rendeltem el:

1. A vendéglői üzletekben (ideértve a buffetteket, automata buffetteket, kifőzéseket, korcsmákat, kaszinói és egyéb étkezőhelyeket, mulatóhelyeket és utcai árusítókat) tilos a külön tojásételek kiszolgálása (lágýtojás, keménytojás, tükör, tojásrántotta, omlettek, habarttojás stb.) valamint a tojásnak, miát mellékletnek (sonka tojással, gomba tojással, saláta tojással, leves tojással) a felhasználása. Vendéglői iparüzletek tojást tehát csak oly ételek elkészítésénél használhatnak, melyek készítésénél a tojást az ételbe beleygurják vagy belekeverik s amelyekben a tojás nem mint önálló alkotórész szerepel.

2. Kávéházi iparüzletekben (ideértve a kávéméréseket, tejivócsarnokokat, tejszarnokokat stb. is) tilos a tojásnak és tojásos ételeknek napközben való kjszol-

gálása. Tojás ez üzletekben csupán esti 7 óra után és csak lágýtojás vagy tojásrántotta alakjában szolgáltatható fel és pedig egy vendég részére legfeljebb 2 tojás-mennyiség erejéig.

3. Cukrászüzletekben tilos külön tojásételek kiszolgálása, valamint a tojás használata mindennemű torta-félék, valamint puha sütemények (apró és dessert sütemények) készítéséhez.

4. Az 1., 2. és 3. pont alatti iparüzletekhez tilos tojásnak bármiféle italok és fagyaltok készítésénél való felhasználása, ugyszintén tojásnak az utcán át való árusítása.

5. Aki az előző pontokban foglalt tilalmat megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4207/1915. M. E. sz. rendelet 15. §-a, illetőleg a 3678/1918. M. E. számú rendelet 32. §-a alapján 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

6. Ez a rendelet 1918. évi július hó 20. napján lép életbe és egyelőre 1918. évi augusztus hó 31-ig marad hatályban.

Budapest, 1918. évi július hó 16-án.

Herczeg Windisch-Graetz Lajos

az Orsz. Közélelmezési Hivatal vezető
m. kir. miniszter.

A fürdőhelyek lakás stb. viszonyainak szabályozása.

A m. kir. miniszteriumnak 3.259/1918. M. E. számú rendelete a fürdőhelyek lakás- és élelmezési viszonyainak s a fürdési díjaknak szabályozása tárgyában.

A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a fürdőhelyeken a szállodai és egyéb bérbe adott helyiségek bérletét és bérösszegét, a fürdési és ezzel kapcsolatos díjakat, valamint a vendéglői étkezést szabályozhassa; e felhatalmazás kiterjed a már megkötött lakbérleti megállapodások hatálytalantására is. Felhatalmaztatik továbbá a kereskedelemügyi miniszter a fürdőhelyek lakás- és élelmezési viszonyai tekintetében az alsóbbfoku hatóságok részéről tett intézkedések ellenőrzésére is.

2. §.

Fürdőhelyek a jelen rendelet szempontjából mind-azok a gyógyfürdők, egyéb fürdők és nyaraló helyek, melyekre nézve az illetékes törvényhatóság a 44 044. 1893. B. M. számú rendelet értelmében fürdőbiztost tartozik kijelölni.

3. §.

Aki a kereskedelmi miniszternek a jelen rendelet alapján tett valamely rendelkezését megszegi vagy kijátssza az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha mgállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, melyet a tettes cselekményeivel illetéktelenül elért, a kiszabandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felelmet összegig terjedhet.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1918. július hó 20. napján.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Ipari közigazgatás.

Kávész helyis- g áthelyezése.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 67270/Vl. A. szám alatt e tárgyban a következő határozatot hozta:

J.-N. Sz. vármegye alispánjának.

M. rendezett tanácsu város tanácsa 1917. évi június hó 14-én 8269/1917. k. i. sz. alatt kelt véghatározatával E. Z. folyamodónak engedélyt adott arra, hogy a 9170/1913. k. i. számú véghatározatával kiadott kávéházi iparengedély alapján a P. . . -tér 96. sorszámú házban létesített kávéházat ugyanazon ház és épület emeleti nagyterméből a földszinti és a város tulajdonát képező u. n. T. . . kert és P. . . -tér által határolt s ezelőtt rőföskereskedői üzlethelyiségi szolgáló részébe áthelyezhesse, azzal korlátozással, hogy a kávéházi üzlethelyiségben a zenélés csupán és kizárólag naponként esti 8 órától éjfélutáni 1 óráig engedtetik meg.

Az üzlethelyezés miatt a tanács a megtörő intézkedésnek folyamatba vételét mellőzte, mert a folyamodó régebbi iparengedélye alapján gyakorolta kávéházi iparát

Alispán-úr mult évi július hó 11-én 18 107/1917. szám alatt másodfokú iparhatósági véghatározatával az elsőfokú véghatározatot megváltoztatta és kérelmezőt kávéházi helyiségének az említett helyre leendő áthelyezésére irányuló kérelmével elutasította s egyuttal utasította a polgármestert, hogy a rendőrkapitányt a kávéháznak engedély nélkül való áthelyezése miatt a a kihágási eljárást azonnali megindítására hívja fel.

A most idézett véghatározatot E. Z. m. . . i lakosnak törvényes határidőben benyújtott s felebbezésnek tekintendő felülvizsgálati kérelme következtében felülbírálat alá vettem.

Ennek eredményéhez képest a másodfokú véghatározatnak kihágási eljárás megindítását elrendelő részét — mint közbeszóló határozatot — érintetlenül hagyom, a véghatározatnak azt a részét pedig, mely E. Z. m. . . i lakost kávéházi helyiségének áthelyezésére irányuló kérelmével elutasította, megváltoztatom és az elsőfokú iparhatóságot utasítom, hogy nevezett részére az iparengedélyt, az iparjíz befizetése nélkül szolgáltassa ki.

Azért határoztam így, mert a helyi viszonyokat ismerő rendőrkapitánynak 1917. évi június hó 8-an 2.537/kap 1917. szám alatt a polgármesterhez intézett és az iratok között fekvő jelentéséből arról győződtem meg, hogy a jelen esetben az 1884: XVII. t.-c. 34. §-ában foglalt tilalom alkalmazást nem nyerhet, mivel a nagy zajt okozó üzletek közé nem tartozó kávéház a különben is kellő távolságban levő templom használatát nem akadályozza.

Mult évi augusztus hó 22-én 21.234/1917. ki. kbg. sz. alatt kelt jelentésével felterjesztett ügyiratokat megfelelő további eljárás végett azzal a felhívással küldöm le, miszerint M. rendezett tanácsu város tanácsát figyelmeztesse, hogy előjelzett véghatározatában annak a korlátozásnak kimondásával, mely szerint a kávéházi üzlethelyiségben a zenélés csupán és kizárólag naponként esti 8 órától éjfélutáni 1 óráig engedtetik meg, hatáskörét túllépte, mert az ipartörvény 13-a értelmében a zenélésnek kávéházakban való eltilása csakis az engedélyhez kötött iparok gyakorlása tárgyában az 1884. XVII.

t.-cz. 11. §-a értelmében alkotott szabályrendeletben foglalhat helyet.

Budapest, 1918. évi június hó 11-én

Szterényi s. k.

Szállodaszoba árának a megállapítottnál magasabb összegben megszabása.

A M. kir. kereskedelemügyi miniszterium 47902. 1918. és a M. kir. belügyminiszterium 6373. kih. 1918. szám alatt a következő végzést hozták e tárgyban:

B. J. szállodás és F. M. portás ellen szállodaszoba árának a megállapítottnál magasabb összegben megszabása által elkövetett és a 4207/1915. számú M. E. rendelet 16. §-a alapján indított kihágási ügy terhelt felebbezése folytán felülvizsgálatán, a következő

III. foku végzés hozott: Az 1917. évi október hó 4-én 7.394. és 1917. évi december hó 14-én 16.175. kih. szám alatt az . . . kerületi kapitányi elsőfoku ítéleteknek B. J. terheltre vonatkozó részében megváltoztatásával F. M. terheltre vonatkozólag pedig helybenhagyásával további másodfokú büntető ítéletei a hozott I. foku ítéletekkel, és az azt megelőző eljárással együtt megsemmisítetnek s az ügyiratok az eljárásra illetékes . . . városi . . . kerületi előjáróhoz áttétetni rendeltetnek.

Fenti értelemben kellett határozni, mert az a fogadós (szállodás) ugyanis, ki a szobaért és mellékszolgálatokért fizetendő ár feltüntetési és az illetékes kerületi előjáróság által láttaamozott árszabályban foglalt áraknál többet számít fel, a hatályban álló . . . városi fogadó, vendéglő, kávéház és kávémerési irodák 1918. évi rendelet 16. §-ában ütköző kihágást követ el, mely a szabályrendelet 38. §-a alapján büntetendő és pedig nem a rendőrhatalóságok, hanem az illetékes előjáróság, illetve másodfokban a . . . város tanácsa és a 39. §-a értelmében harmadfokban a kereskedelmi m. kir. miniszter által. Erről az 1918. évi február hó 4-ik napján 1586 kih. szám alatt kelt jelentése csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettük,

Budapest, 1918. évi május hó 24-én.

A miniszter rendeletéből:

Máriássy s. k.
miniszteri tanácsos.

Szakiskolai értesítők.

IV. A budapesti vendéglősök államilag segített szakirányú tanonciskolájának évi jelentése az 1917/1918. iskolai évről (XXIII. évfolyam). Kiadja: A felügyelő bizottság.

Az ország legelső és legnagyobb szakiskolájának a budapesti pincérszakiskolának értesítője most jelent meg nyomtatásban. Az évi jelentés külseje a megszokott, de belsége — tartalma, mely jóformán csak a

Eladó

egy nagy sarokház, melléképületekkel, piactéren, községház mellett nagy bácska községházban, vasutállomás

Régi jó menete'ü vendéglő, szállósa, kávéház

benne mozi, bál és színházi nagyterem, nyári kerthelyiség. Sürdepot. Pálinka és bornagykereskedés szikvizgyárral egybekötve. — Jégverem. Nagy borpince teljes berendezéssel és gépekkel.

Értekezni a tulajdonosnál: **Kothuth József**
Bácskossuthfalva.

statistikai adatok felsorolására szorítkozik, mindenkép magán viseli a háborus idők szignaturáját. Sajnálattal nélkülöztük a jelentésben a korábbi évek tartalmas bevezető közleményeit, melyek az iskola közel negyedszázados történetének megírásához értékes téglákként hivatrák szolgálni és talán nem tévedünk, ha ennek egyik okát kedvezőtlen nyomdai- és viszonyainkban is keressük.

Az iskolának az elmúlt évben az I. osztályban 224, a II. osztályban 81, a III. osztályban 35, összesen tehát 340 tanulója volt, akik négy (A—C) csoportba osztva látogatták az előadásokat és akik közül tiszta magyar nemzetiségű 220, a többi magyar-német volt. A beiratkozottak közül kimaradt 102, felszabadult 17 tanuló, az évvégi létszám 338. Felsőbb osztályba lépett 181, felmentve lett 3, ismétlésre utasítva lett 57, nem volt osztályozható 41, a katonasághoz bevonult 7 tanuló. Az igazolt mulasztott órák száma 5227, az igazolatlanoké 1351.

A rendszer tanítás 1917. október 1-én kezdődött. Rendkívüli szünnapok voltak 1917. évi december hó 22-től 1918. február hó 4-ig, a fűtő anyagban előállott hiány miatt. Junius 4-én volt az évről vizsgálat.

A tanulók általában rendetlenül jártak az iskolába. A rendkívüli viszonyok kényszere alatt az egyes főnökök tanulóikat kénytelenek voltak segédi szolgálatra alkalmazni, miért is 8 tanulónak az iskola látogatása alól való felmentését kérték. Minden hó 1-én és 15-én az igazolatlan mulasztók főnökei figyelmeztetést kaptak. Összesen 10 ízben 265 tanuló intettet meg, összesen 566 intóval. Az állandó mulasztás miatt az elüljáróságoknál feljelentett 30 tanuló. Magaviseletük ellen semmi komolyabb kifogás nem merült fel; a tanulásban elért eredmény kielégítő, amint ezt a statisztikai adatok igazolják.

A felügyelő-bizottság a tanév folyamán alatt 4 ízben tartott ülést s minden alkalommal behatóan tárgyalta a tett látogatások alapján előterjesztett tapasztalatokat, amelyek mindig az általános haladást konstataálták. Ezenkívül mindannyiszor behatóan tárgyalta az iskola egész ügykörét, az igazgatót, a tanári testület képviselőjének jelentése s a tanári testület tanácskozmányi jegyzőkönyveiben foglalt előterjesztések, valamint az iskolát látogató felügyelő-bizottsági tagok referálása

alján. Felmentés iránti kérelem előterjesztett: 8. Az egész tanévre 5.

Mint az előző években, a tanári kar ebben az iskolában is minden kínálkozó alkalmat felhasználta a tanoncok hazafias érzésének felébresztésére, megünnepelte március 15-dikét, elvitte a tanoncokat az 1917. évi október hó 22-dikén tartott országgyűlési közgyűlésre, hogy megismerkedjenek a közhasznú intézmény áldásos működésével, 1918. április hó 15-én és 16-án pedig a „Terített asztal” címmel rendezett igen tanulságos és vendéglősszempontról igen értékes kiállítás megtekintésére.

A szakiskola a lefolyt évben a következő segélyekben részesült: A kormány évi segélye 1000 kor., a budapesti kereskedelmi és iparkamara évi segélye 200 kor. és a székesszék évi segélye 1000 kor.; ugye ezt, valamint a szükséges helyiségeket, fűtést, világítást a tanács ez évben is megszavazta. Ide jegyezzük még a lefolyt tanév kiadások végösszegét, mely 6874 kor 24 fillér és szintén fontos adat arra nézve, hogy a konsztatált eredmények mily anyagi kiadások árán értek el

Irodalom.

Az Adóügyi évkönyv. 1918. Évre most jelent meg Szepesi Mihály szerkesztésében Ismerteti a napokban szentesítést nyert módosító és kiegészítő törvény alapján a *jövedelemadót, a vagyonadót, a hadi nyereségadót.* A földadó, házadó, tőkeamatadó, kereseti adó, és a föld-, ház-, osztály-, III. oszt. kereseti-, bányai-, tőkeamat és tőrsulati adó után kivetendő hadipótlék részletes ismertetésén kívül az évkönyv a határidőhöz kötött adósilletékügyi tudnivalókat is naptárszerű összeállításban közli. Külön fejezetben tárgyalja a *bortermelési adót.* Általában az adózatok mindenemű adóügyben részletesen tájékoztatja. Az évkönyv, az 1918. évi novelláris törvény teljes szövegét is közli és ez által alig nélkülözhetővé válik az adózók részére, mert figyelmüket a naptáridőhöz kötött tennivalókra is felhívja. Az évkönyv, melynek ára 14 K, a szerzőnél rendelhető meg, Budapest, III., Lajos-utca 68. szám alatt.

Közgazdaság.

Magyar borkereskedelmi r. t. cég alatt a *Magyar bank és kereskedelme rt.*, a bécsi *Pollák* és a pozsonyi *Palugyay* cég részvételével 6 millió K. alapítókéval új borkereskedelmi vállalatot alapított Budapesten. Az igazgatóság tagjai: *Krausz* Simon (elnök), ifj. *Palugyay* Ferenc (alelnök), *Bér* Gyula, *Engel* Artur, özv. *Palugyay* Józsefné, *Pollák* Berta, *Korödi* Simon, *Palugyay* Antal, *Pollák* Viktor, *Pollák* Ferenc, *Rosenblüth* Lajos, *Vermes* Sámuel.

Az Agrárbank fűrdővállalata. Magyar Agrár- és Járadekbankb megszerezte az „Österreichische Agtengesellschaft der Hotels und Kuranstalten Abbazia” részvénnyelbbségét. Ez által az Agrárbank Abbazia legnagyobb és legszebb szállodáinak, penzinzóinak, parktelepének, és három fűrdőjének tulajdonosa lett. Mint értesülünk, az osztrák vállalat tulajdonába tartozott a

Mayerhofer és Nemény Utódai

Budapest, VI., Gyár-utca 20. sz.

TELEFON: 71—55.

Kávéházi- vendéglői- konyha-berendezések,
mindennemű használati eszközök.

Kávéházi pótedények és fagylaltüstök

Magy. Kir. Fémközpont beváltási helye.

Benkő és Pollák

Budapest, VII., Sip-utca 7. sz.

Telefon: József 38 61. Interurban: 11/11

☒ Szálloda-, vendéglő-, kávéház
☒ és az összes szakmabeli üzletek
☒ adás-vételét közvetítő irodája.
☒ Hitelek-kölcsönök nyújtása.